

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen ammatillinen opettajakorkeakoulu

Kehittämishanke

Vartijan koulutuksen laadun parantaminen laatujärjestelmien avulla

Eloranta, Juha
Halonen, Ari

Työn ohjaaja Harri Kukkonen
Tampere 11/2009

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijät Juha Eloranta – Ari Halonen
Työn nimi Vartijan koulutuksen laadun parantaminen laatujärjestelmien avulla
Sivumäärä 35
Valmistumisaika 26.11.2009
Työn ohjaaja Harri Kukkonen

TIIVISTELMÄ

Tämä työ oli opetuksen kehittämishankkeemme liittyen TAOKK:n opintoihin. Kehittämishankkeessamme tarkastelimme vartijan koulutuksen laadun parantamista laatujärjestelmien avulla. Laatujärjestelmät olivat ISO – 9000 laatujärjestelmäsarjasta. Kehityshankkeessamme esittelimme vartijan koulutusta yleisesti, keskittyen suomalaiseen vartijankoulutusjärjestelmään. Toimme myös esille vartijan ammattiin tarvittavia tietoja, taitoja sekä erilaisia tapoja suorittaa vartijan ammattitutkinto. Hankkeemme pohjaksi suoritettiin kvalitatiivinen kysely vartijaopiskelijoiden sekä – opettajien parissa. Tuloksia analysoimme itse ja teimme sen perusteella johtopäätökset siitä, mitkä olisivat parhaiten koulutuksen laatutasoa parantavia laatujärjestelmiä. Kehityshankkeemme tuloksena löysimme kaksi vartijan koulutuksen laatutasoa parantavaa laatustandardia. Hankkeemme oli pilottihanke ja näin ollen yhtymäkohtia ei todelliseen tilanteeseen vielä ollut, mutta hankkeestamme hyötyvät alan oppilaitokset harkitessaan laatujärjestelmien käyttöönottoa. Laatujärjestelmän käyttöönotolla voi parantaa koko alan koulutuksen laatutasoa.

Avainsanat: Opetuksen kehittämishanke, Vartijan koulutus, Laadun parantaminen, Laatujärjestelmät, ISO 9000- laatustandardisarja

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ	2
1. Johdanto	4
2. Laatujärjestelmäajattelun perusteet.....	9
3. Vartijakoulutuksen nykytilanne suomessa.....	11
4. Vartijan ammattitutkinto	13
4.1. Vaatimukset	13
4.2. Yleistä näyttötutkintojärjestelmästä.....	13
4.3. Näytön henkilökohtaistaminen.....	14
4.3.1. Tutkinnon perusteet näyttöjen suunnittelun lähtökohtana	14
4.3.2. Suunnitteluvaiheen henkilökohtaistaminen	16
4.3.3. Ohjausresurssit.....	17
4.3.4. Näyttötutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen	17
4.4. Näyttöympäristöt	18
4.4.1. Näyttöympäristöt	18
4.4.2. Yhteistyö työelämän kanssa.....	19
4.5. Näyttöjen arviointi	19
4.5.1. Arvioijien ammattitaidon ylläpito	19
4.5.2. Arvioijien valintakriteerit	20
4.5.3. Arviointiaineiston kerääminen.....	21
4.5.4. Arviointi ja arviointipäätöksen tekeminen.....	22
4.5.5. Näyttöjen täydentäminen ja uusiminen	23
4.5.6. Arvioinnin dokumentointi	23
5. Laatujärjestelmä vartijakoulutuksessa.....	24
6. Tutkimus.....	26
6.1. Tutkimuksen suorittaminen	26
6.2. Kyselylomake.....	26
7. Opiskelijoiden vastaukset.....	27
8. Tutkimuksen jäsentely	31
8.1. ISO 9001:2008	31
8.2. IWA 2:2003.....	32
9. Loppuyhteenveto	33
10. Lähteet	34

1. Johdanto

Kehittämishankkeemme on: ” Vartijan koulutuksen laadun parantaminen laatujärjestelmien avulla”. Kehittämishankkeessa on tarkoituksena parantaa vartijan koulutuksen laatutasoa tähän koulutusorganisaatioon soveltuvien laatujärjestelmien avulla. Haluamme kokonaisvaltaisesti kehittää vartijakoulutusta.

Suomessa turvallisuusala koostuu yhteiskunnan perusturvallisuuden ylläpitämiseksi toteutettavista viranomaistoiminnoista, yritysten, julkisyhteisöjen ja järjestöjen turvallisuustoiminnoista sekä yksityisen turva-alan palvelu-, asiantuntija- ja turvasuojaustoiminnasta. Yhteiskunnan sisäisestä ja ulkoisesta turvallisuudesta vastaavat valtionhallinnon alaiset turvallisuusviranomaiset. Yritykset ja julkisyhteisöt vastaavat itse omista turvallisuusjärjestelyistään liiketoimintansa vaatimalla tavalla, ja niiden turvallisuuden vähimmäisvaatimukset määräytyvät lainsäädännön perusteella. (Hoffren 2001, 20- 24)

Yksityinen turvallisuusala koostuu vartioimisliiketoiminnasta, yksityisetsivätoiminnasta, turvaurakoinnista (turvasuojaus), turvallisuusalan asiantuntijapalveluista ja turvallisuusalan koulutuksesta, ja sen tarkoituksena on tukea ja palvella organisaatioita sekä yksilöitä omaehtoisen turvallisuuden ylläpidossa ja kehittämisessä (Ammattina turvallisuus 2008, 33- 38). Tähän määritelmään voidaan vielä lisätä tietoturvaluustoiminta (Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi 2001,4 -14)

Yksityinen turvallisuusala on kehittynyt Suomessa vahvasti viimeisen kymmenen vuoden aikana. Alan kehitykseen ovat vaikuttaneet muun muassa turvallisuustietoisuuden lisääntyminen, lainsäädäntömuutokset, rajat ylittävän rikollisuuden kasvu sekä yritysten ja julkisyhteisöjen turvallisuustoimintojen ulkoistaminen. Suomen liittyminen Euroopan unioniin ja liiketoiminnan kansainvälistyminen sekä globaalit uhkatekijät ovat myös lisänneet turvallisuuden merkitystä elinkeinoelämän kilpailutekijänä. Tekniikan nopean kehityksen johdosta turvallisuustekniset valvontaratkaisut ovat arkipäivää lähes jokaisessa yrityksessä ja yhteisöissä. Yksityinen turvallisuusala on nykyisin yksi kansantaloutemme nopeimmin kasvavista toimialoista. Liiketoiminnan kehittymisen johdosta alalle on

myös syntynyt uusia ammattinimikkeitä ja osaamisalueita. Turvallisuusalan palveluammatit ovat jalostuneet asiakasyritysten uusien turvallisuus- ja palvelutarpeiden mukana useiksi eri tehtäväkokonaisuuksiksi. Ammateissa korostuvat muun muassa asiakaslähtöisyys, palveluhenkisyys, onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteiden ennaltaehkäiseminen ja turvallisuusvalvonta (Ammattina turvallisuus 2008, 33- 38)

Turvallisuusalalla työskentelee Suomessa arviolta 40 000 ihmistä. Turvallisuusalalla työskentelevien työtehtävät voidaan jakaa yleisesti turvallisuusviranomaistehtäviin, yritysten ja julkishallinnon sisäisiin turvallisuustehtäviin sekä yksityisen turvallisuusalan palvelu- ja suunnittelu-, asennus-, koulutus- ja asiantuntijatehtäviin. Viranomaistehtäviä ovat muun muassa sotilas-, poliisi- ja pelastusammatit, joissa huolehditaan maamme sisäisestä ja ulkoisesta turvallisuudesta. Yritysten ja julkisyhteisöjen turvallisuusorganisaatioiden työtehtävät koostuvat lakisääteisistä ja omaehtoisista turvallisuustehtävistä, joita ovat esimerkiksi työsuojelupäällikön, suojelujohtajan ja turvallisuuspäällikön tehtävät. Turvallisuusalan palveluyritysten ammatit taas koostuvat palvelu-, asiantuntija- ja turvasuojausammateista. Turvasuojaustoiminta koostuu rakenteellisesta suojauksesta, sähköisten valvontajärjestelmien suunnittelu-, asennus- ja huoltotehtävistä sekä muusta turvallisuusjärjestelyiden suunnittelusta. Alan ammattinimikkeistä esimerkkinä ovat vartija, järjestyksenvalvoja ja turvalaiteasentaja.

(Kerttula 2002, 56- 72)

Käyttämällä mukailten hyväksi erilaisia mm. opetushallituksen tekemiä toimiala-, ammatti- ym. luokituksia voidaan turvallisuusalan työt jaotella vielä seuraavasti; tekniikan alan työt, logistiikkatyöt, ympäristötyöt, sotilastyöt, vankeinhoito, palvelutyöt ja suojelutyöt. Tekniikan alan töihin kuuluvat turvasuojauksen ja kiinteistöhoiton suunnittelu, asennus ja ylläpitotehtävät. Logistiikkatöihin voidaan lukea tehtävät, jotka liittyvät tavaroiden, henkilöiden ja informaation kuljettamiseen. Ympäristötyöt tuovat alalle monia tehtäviä, koska yrityksiltä vaaditaan hyvää ympäristöasioiden hallintaa. Palvelutöihin voidaan laskea kuuluvaksi vastaanottopalvelut, vahtimestaripalvelut ja erilaiset henkilökohtaiset turvallisuuspalvelut. Suojelutöihin luetaan poliisitoimi, pelastustoimi ja erilaiset vartiointityöt.

Yksityistä turvallisuusalaa säätelevää lainsäädäntöä on uudistettu viime vuosina. Lakiuudistus on selkeyttänyt julkisen vallan ja yksityisen turvallisuusalan välistä työnjakoa ja lisännyt yhteistyömahdollisuuksia kokonaisturvallisuuden parantamisessa. Lainsäädäntö on myös tarkentanut yksityisen turvallisuusalan ammattitehtävien tehtäviä ja vastuukysymyksiä ja laajentanut palveluhenkilöstön lakisääteistä pätevyyskoulutusta. Samaan aikaan turvallisuusviranomaisten eli poliisin, pelastustoimen, tullin, rajavartioston ja puolustusvoimien ammattikentässä on tapahtunut muutoksia. Suomalaisen yhteiskunnan suuntauksena on 80-luvulta alkaen ollut valtionhallinnon supistaminen ja palvelujen ulkoistaminen yksityisille yrityksille. Turvallisuusviranomaisten resursseja on tämän johdosta supistettu, ja joitain viranomaistehtäviä on siirretty yksityisen turvallisuusalan ja organisaatioiden itsensä hoidettavaksi. Turvallisuusviranomaisten toimivaltuuksia on myös laajennettu rikosten, terroritekojen ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn ja selvittämiseen. Yritysten, julkisen sektorin, yksityisen turvallisuusalan ja viranomaisten yhteistyön merkitystä on korostettu yhä enemmän kokonaisturvallisuuden kehittämisessä (Ammattina turvallisuus 2008, 33- 35).

Yritysten ja julkishallinnon turvallisuustoiminnan lakisääteistä tasoa on pyritty kohottamaan säädösmuutoksilla. Turvallisuuden ylläpidosta on samalla siirrytty jatkuvan parantamisen ajattelutapaan. Yritysten turvallisuustoiminnan pääpaino onkin muokkautunut reagoivasta toiminnasta rikosten ja onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteiden ennaltaehkäisyyn ja riskienhallinnasta on tullut liiketoimintaa edistävä ja tukeva toimintatapa. Elinkeinoelämässä on lisäksi huomattu, että tehokas riskienhallinta ja toiminnan häiriöttömyyden turvaaminen parantavat yritysten kilpailukykyä, tuloksia ja liiketoiminnan jatkuvuutta (Ammattina turvallisuus 2008, 35 -38).

Valtakunnallisesti merkittävin asia sisäisen turvallisuuden parantamiseksi on ollut sisäasiainministeriön toimeenpanema sisäisen turvallisuuden ohjelma, jonka tarkoituksena on vähentää rikoksia ja onnettomuuksia viranomaisten ja yksityisten yhteistyötä lisäämällä. Sisäasiainministeriö on myös käynnistänyt valtakunnallisesti alueellisia turvallisuussuunnittelun kehittämishankkeita, joissa julkishallinto, viranomaiset, yritykset ja asukkaat tekevät yhteistyötä onnettomuuksien, tapaturmien ja rikosten estämiseksi. Viranomaisten ja yksityisen turvallisuusalan yhteistyön

parantamiseksi on myös perustettu työryhmiä ja monialaisia hankkeita (Ammattina turvallisuus 2008, 37).

Työvoiman määrän väheneminen työmarkkinoilta, koulutetun ja ammattitaitoisen henkilöstön puute sekä kiristynyt kansainvälinen kilpailu ovat tuoneet uusia haasteita myös turvallisuusalan liiketoimintaan Suomessa. Turvallisuusalan ammattiteissa menestyminen vaatii jatkuvaa tietojen päivittämistä ja osaamisen kehittämistä, koska ala kehittyy koko ajan. Liiketoiminnassa menestyminen vaatii yrityksiltä myös palvelujen ja tuotteiden tuottamiseen tarvittavan ydinosaamisen tunnistamista, osaamisen kehittämistä ja uusia innovaatioita. Turvallisuusalan oppilaitosten, elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteistyö tulevaisuuden osaamistarpeiden ennakoimiseksi on siten avain yksityisen turvallisuusalan laadun kehittämiseksi ja sen menestyksen takaamiseksi. (Ammattina turvallisuus 2008, 41).

Tämän lisäksi joudutaan kehittämään aivan uudenlaisia turvallisuuspalveluja. Kansalaisten ikääntyessä esim. henkilökohtaiset koteihin ulottuvat turvallisuus- ja hoitopalvelut yleistyvät. Talousrikollisuuden kasvu, massatyöttömyyden aiheuttama tuloerojen kasvu, yhteiskunnallinen epätasa-arvo (syrjäytyminen) ja mielenterveyspotilaiden avohoidon lisääntyminen ovat omiaan saamaan aikaan epävakautta, johon yhteiskunnan ja yritysten tulee varautua. Monikulttuurisuus korostuu turvallisuusalalla. Erityisesti kansainväliset suuryritykset ovat hyvin riippuvaisia korkeatasoisista turvallisuuspalveluista. Myös matkailu, liikematkailu ja tavarankuljetukset ovat omiaan lisäämään turvallisuuspalveluiden tarvetta. (Perustuslaki 2000 -komitea on mietintö 2000, 20- 22)

Turvallisuusalan yhteiskunnallisena päämääränä on turvata ihmisten elämän laatu, yhteiskunnan toimivuus ja yritysten toiminnan häiriöttömyys sekä elinympäristön viihtyisyys ja turvallisuus. Ammatinharjoittamista ohjaavat keskeiset ammattieettiset arvot ja periaatteet, kuten ihmisoikeuksien kunnioittaminen, oikeudenmukaisuus, lainkuuliaisuus, kestävä kehitys, tasa-arvo, luotettavuus ja rehellisyys. Yrityksille turvallisuus antaa lisäarvoa samalla tavalla kuin hyvä laatujärjestelmä ja hyvä ympäristöasioiden hallinta.

(Virta 2001, 13 - 15)

Turvallisuus voidaan määritellä hyvien ja tärkeinä pidettyjen asioiden jatkuvuutena odotetun kaltaisena, ennustettavuutena. Turvallisuus on inhimillinen peruspyrkimys; se on paitsi tarve ja ihmisten keskeinen arvo, myös moderni ihmisoikeus.

Turvallisuuden merkitystä on korostettu myös yhtenä tärkeimpänä inhimillisen kasvun voimatekijänä (Niemelä 1997, 44).

Turvattomuus taas on hyvien asioiden jatkuvuuden vaarantumista; erilaisten riskien, uhkien ja vaarojen olemassaoloa tai mahdollista lisääntymistä. Turvattomuus voidaan nähdä hyvinvoinnin vajeena tai sen jatkumisen uhkana, ja se voi ilmetä esim. pelkoina, psykososiaalisena oirehdintana ja huolestuneisuutena. Inhimillisen turvattomuuden on havaittu liittyvän erilaisiin elämänvaiheisiin ja rooleihin, kuten huoltajuuteen (Niemelä 1997,45). Suuri osa turvattomuutta aiheuttavista tapahtumista jää kuitenkin ihmisten henkilökohtaisten kokemusten ulkopuolelle (Heiskanen 1996).

Turvallisuutta voidaan pitää olotilana ja asioiden tilana, jossa yksilön tai organisaation riskit ovat hallinnassa ja hyväksyttävän suuruisia.

Yritysturvallisuudella tarkoitetaan yrityksen turvallisuusasioiden kokonaisvaltaista toteutusta. Se on johdon vastuulla olevaa päivittäistä yritystoimintaa, joka varmistaa yrityksen lailliset toimintaedellytykset, toiminnan, tuotannon ja palveluiden häiriöttömyyden, jatkuvuuden sekä turvallisen toimintaympäristön. Käytännön yritysturvallisuustyö on ennalta ehkäisevää toimintaa, jolla suojataan yrityksen henkilöstöä, omaisuutta, tietoja, ympäristöä ja mainetta onnettomuuksilta, vahingoilta sekä rikolliselta toiminnalta. Näin yritysturvallisuus on luonteva osa yrityksen riskienhallintaprosessia. Yritysturvallisuustoiminnan tarkoituksena on parantaa tuottavuutta ja tukea yrityksen kilpailukykyä minimoimalla hallitsemattomia turvallisuusriskejä ja parantamalla toimintavalmiuksia onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteiden varalta (Yritysturvallisuus EK Oy 2008).

Lakisääteinen turvallisuustyö yrityksen toimintaedellytysten turvaamiseksi ei ole suhdanteista riippuvaa toimintaa. Lakisääteinen taso on monelle yritykselle vain yritysturvallisuuden minimitaso. Omaehtoisella ja tavoitteellisella, ennalta ehkäisevällä panostuksella yritysturvallisuuteen saadaan lisäarvoa yrityksen liiketoiminnalle, kun asiointi- ja työskentely-ympäristön turvallisuus kohenevat, tuotanto ja palvelu jatkuvat häiriöttä ja vahinkoriskit ovat hallinnassa. Nämä asiat

puolestaan vaikuttavat myönteisesti yrityksen resurssien hallintaan, ulkoiseen kuvaan ja kilpailukykyyn (Yritysturvallisuus EK Oy 2008)

Hankkeessa on tehty tutkimus tekemällä kysely vartijaksi koulutettavien henkilöiden keskuudessa. Saatujen vastausten perusteella olemme tehneet analyysin vartijakoulutukseen parhaiten soveltuvan laatujärjestelmän käyttöönotolle. Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena ei kuitenkaan ollut virallisesti sertifioida mitään konkreettista koulutusorganisaation laatujärjestelmää. Sekin olisi toki ollut mahdollista hankkeen konkreettisuuden ja todellisen tarpeen vuoksi, käyttämällä ISO 9000- sarjan laatustandardeja pohjana. Työ olisi kuitenkin liian laajamittainen toteuttaa tämän kehittämishankkeen puitteissa ja vaatisi myös huomattavaa ajallista/taloudellista panostusta. Kehittämishankkeemme on tietojemme mukaan pilottihanke.

2. Laatujärjestelmäajattelun perusteet

Termi ”laatu” määritellään SFS-EN ISO 9000: 2000 standardissa siksi, missä määrin luontaiset ominaisuudet täyttävät vaatimukset. Ominaisuudella tarkoitetaan: *tunnusomaista piirrettä ja vaatimuksilla: tarvetta tai odotusta, joka on erityisesti mainittu, yleisesti edellytetty tai pakollinen.* Laatuominaisuus on *tuotteen, prosessin tai järjestelmän luontainen ominaisuus, joka liittyy vaatimuksiin.*

Tiettävästi standardiin perustuvaa laadunvarmistusta käytettiin ensimmäisen kerran Englannin puolustusministeriön toimesta toisen maailmansodan aikana, varmistamaan ettei ammustuotannossa tapahtunut räjähdysisiä. BS 5750- standardi ja ISO 9000- järjestelmä ovat myöhemmin kehittyneet tästä järjestelmästä. (Wright 1997, 25- 32)

Laatujärjestelmien käytöllä halutaan edistää ensisijaisesti seuraavia asioita: 1.) laadun varmistamista eli kontrollia. 2.) laadun jatkuvaa kehittämistä (esim. ISO - standardi sisältää voimakkaan jatkuvan parantamisen ohjeistuksen). Laatujärjestelmät ovat osoittaneet tarpeellisuutensa varsinkin liiketoiminnan apuna ja niistä on saatu myös julkisella sektorilla positiivisia kokemuksia, tosin ei aivan kriittittävästi.

Peruseriaatteeltaan klassinen laatujärjestelmäajattelu lähtee siitä olettamuksesta, että teollisen tai palvelun tuotannon prosesseissa on puutteita, mitkä joko aiheuttavat

virheitä tuotteissa tai lisäävät tuotantokustannuksia. Siitä johtuen laatujärjestelmässä määritellään mahdollisimman tarkasti kaikki tuotteen tai palvelun tuotantoon vaikuttavat toimenpiteet ja organisaation järjestelmät suunnittelusta markkinointiin saakka.

Ytimenä laatujärjestelmillä on tuotannon kaikkien prosessien kuvaaminen ja niiden kriittisten kohtien oikeanlaisen toiminnan varmistaminen niin ettei virheitä ja energian hukkaa pääse tapahtumaan. Perusprosessien toiminta ja ohjeet niiden kontrolloinnista kootaan laatukäsikirjaksi. Laatujärjestelmäajattelun voi katsoa olevan rationaalista ajattelua sekä optimismia. Loogisen ajattelun ja järjestelmällisyyden mahdollisuuteen uskotaan myös sosiaalisen toiminnan alueella.

Nämä kolme määritelmää yhdistämällä saadaan yleiseksi laadun määritelmäksi: missä määrin luontaiset tunnusomaiset piirteet täyttävät tarpeen tai odotuksen, joka on erityisesti mainittu, yleisesti edellytetty tai pakollinen.

Laatua ei määritellä ominaisuudeksi, vaan sen sijaan luontaisten ominaisuuksien tasoksi tai arvoksi tai määräksi tai vastaavaksi.

Standardissa SFS-EN ISO 9001:2001, termillä ”laatu” tarkoitetaan tuotteen ominaisuuksien sovittua tasoa, joka on määritelty organisaation ja asiakkaiden kesken ja on dokumentoitu organisaation ja asiakkaan välisessä sopimuksessa. organisaatio on voinut toisaalta myös yksipuolisesti ilmoittaa tasosta jossain asiakkaan saatavilla olevassa dokumentissa, kuten esim. tuote-esite. Organisaation tehtävä on informoida asiakasta laatutasosta ja asiakkaan tehtävä on informoida organisaatiota asiakkaalle tärkeistä vaatimuksista ja vastaavasta laatutasosta.

Sertifioinnilla tarkoitetaan vaatimusten mukaisuuden osoittamista. Vaatimukset on osoitettu yleensä *standardeissa*. Kun on kyseessä *laatujärjestelmä*, antaa jokin sertifiointeja tekevä laitos(tai elin) *sertifikaatin* eli vakuutuksen siitä, että sertifioitavan organisaation laatujärjestelmä on kyseisen standardin vaatimusten mukainen. Yleensä laatujärjestelmä rakennetaan joko organisaation käytäntöjen tai ISO 9004- laatustandardin mukaiseksi. Sen jälkeen suoritetaan *auditointi*, jolla määritellään kuinka hyvin laatujärjestelmä täyttää ISO 9001- laatujärjestelmän vaatimukset. Tämä laatujärjestelmän auditointi edeltää aina sertifiointia.

Laadunhallintajärjestelmän kehittämisessä, soveltamisessa ja tehokkuuden parantamisessa suosittelee ISO- standardi käyttämään *prosessimallia*. Prosessimallissa on painoarvo seuraavilla asioilla:

- vaatimusten ymmärtäminen ja täyttäminen
- tarve huomioida prosessien tuoma lisäarvo
- prosessien suorituskyky- ja tehokkuustulosten saavuttaminen
- prosessien objektiiviseen mittaamiseen perustuva jatkuva parantaminen

ISO 9000- laatujärjestelmä edellyttää myös johdon vastuuta, mikä sisältää mm. sitoutumisen, asiakkaan vaatimusten kuulemisen, resursoinnin, laatupolitiikan ja suunnittelun. Vastuut on standardissa määritetty kirjallisesti ja kuvauksellisesti. (Suomen standardisoimisliitto, SFS ry, Helsinki, Internet – sivut, 2009)

Standardisarjan ISO 9000 viimeisimmän version (2005 – 2009) mukaisesti termit ja opastukset määritellään standardissa ISO 9000:2005, ISO 9004 sekä vaatimukset standardissa ISO 9001:2008.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana on laatujärjestelmän rakentaminen ja käyttöönotto tullut yhä yleisemmäksi kaikilla toimialoilla. Tämä on koettu hyödylliseksi, jotta on voitu parantaa organisaation toimintaa ja kannattavuutta sekä asiakassuhteita. Useimmiten laatujärjestelmien pohjana käytetyillä ISO 9000 – laatustandardeilla saadaan laatujärjestelmän kehittämiselle selkeät raamit, riippumatta siitä millainen on toimiala tai toiminnan laajuus. Myös koulutuksessa on alettu tarkastelemaan koulutusorganisaatiota laatujärjestelmien näkökulmasta. (Karjalainen 2005, 5 - 9)

3. Vartijakoulutuksen nykytilanne suomessa

Vartijan ammattitutkinnon voi suomessa suorittaa monella eri tavalla ja myös ylempiä tutkintoja on olemassa korkeakoulutasoa myöten. Seuraavassa taulukossa on esitetty suomen vartijakoulutusorganisaatio.

Peruskoulutus	Muu koulutus	Ylin koulutus
<p>Väliaikainen vartija, vartijan kurssi, vähintään 40 opetustuntia, kelpoisuus toimia enintään 4 kk / kalenterivuosi.</p> <p>Paloliiketoiminnan koulutus, paloilmioittimien huoltoon ja asennukseen erikoistuneille, sisältää mm. paloliiketoimintaa ja tietotekniikkaa</p>	<p>Virastomestarin ammattitutkinto, sisältää mm. asiakaspalvelun ja teknisten laitteiden hallintaa. Lukkosepän ammattitutkinto, lukkoseppämestarin erikoisammattitutkinto, lukituksen ammattilaisille</p>	<p>Turvallisuusvalvojan erikoisammattitutkinto, turvallisuusalan esimiehille, sisältää mm. turvallisuussuunnittelua ja turvallisuuslainsäädäntöä</p>
<p>Vartijan ammattitutkinto, vakituudessa työsuhteessa oleville vartijoille, sisältää mm. turvallisuustekniikkaa ja uhkatilanteiden hallintaa</p>	<p>Myynnin ammattitutkinto, myyntitehtävissä toimiville, sisältää mm. myynnin suunnittelua ja asiakastyötä</p>	<p>Tradenomi, Turvallisuusalan koulutusohjelma, Laurea- ammattikorkeakoulu, Espoo</p>
<p>Turvallisuusalan perustutkinto, turvallisuusalan perustaidot, sisältää mm. turvasuojausta ja pelastustoimen asioita. Antaa kelpoisuuden ammattikorkeakoulu - opintoihin.</p> <p>Tietojenkäsittelyn perustutkinto (datanomi), huoltoedustajille ja projektiasentajille, sisältää mm. tietojärjestelmien käyttämistä ja kehittämistä</p>	<p>Liiketalouden perustutkinto (merkonomi) sisältää mm asiakaspalvelua ja taloushallintoa.</p> <p>Logistiikan perustutkinto, arvokuljettajille, sisältää mm. ajoneuvon hallintaa ja tieliikennelainsäädäntöä</p>	<p>Master of Security Administration- koulutusohjelma, Tekninen korkeakoulu, Espoo ja Tekninen yliopisto, Tampere, Turvallisuusalan tutkimus- ja kehitystoiminta, jatko-opinnot lisensiaatti- ja tohtorintutkintoja varten.</p>

(Virta 2001, 87- 93)

4. Vartijan ammattitutkinto

4.1. Vaatimukset

Vartijan ammattitutkinnon tutkintotodistuksen saa, kun suorittaa hyväksytysti pakolliset osat sekä vähintään kaksi valinnaista osaa.

Opetushallituksen määräys DNO 44/011/2002; Vartijan ammattitutkinnon perusteet Turvallisuusalan toimikunta 8777

Pakolliset osat:

- vartijan työn perusteet
- vartijan peruskurssi
- vartiointitoiminta turvallisuusosalalla
- pelastustieto
- turvallisuustekniikka
- uhkatilanteiden hallinta

Valinnaiset osat:

- vastaanottopalvelu
- paikallisvartiointi
- piirivartiointi ja hälytystehtävät
- myymäläturvallisuus
- järjestyksenvalvonta
- kuljetusturvallisuus
- henkilöturvallisuus
- yrittäjäyys

4.2. Yleistä näyttötutkintojärjestelmästä

Näyttötutkintojärjestelmä tarjoaa aikuisväestölle joustavan tavan osoittaa, uudistaa ja ylläpitää ammatillista osaamistaan tai työtehtävien vaihtuessa valmistua myös uuteen ammattiin. Näyttötutkinnossa henkilön ammatillinen osaaminen voidaan kansallisesti ja laadullisesti tunnustaa riippumatta siitä, onko osaaminen kertynyt työkokemuksen, opintojen tai muun toiminnan kautta. Näyttötutkintojärjestelmässä työnantajataho, työntekijätaho ja opetusala tekevät tiivistä yhteistyötä tutkintorakennetta kehitettäessä,

tutkintojen perusteita laadittaessa, tutkintotilaisuuksia suunniteltaessa ja järjestettäessä sekä tutkintosuorituksia arvioitaessa.

Näyttötutkintoina voidaan suorittaa ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja. Näyttötutkinnon perusteissa on määritelty ammattitaito työelämässä tarvittavina osaamisvaatimuksina. Tutkinnot rakentuvat osista, jotka vastaavat itsenäisiä työkokonaisuuksia.

AHOT tarkoittaa aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. Se on tärkeä osa elinikäistä oppimista. Osaamista ei synny ainoastaan muodollisessa koulutuksessa, vaan sitä syntyy kokemuksen kautta myös työelämässä, järjestötehtävissä ja elämässä yleensä. Tämän aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen on hyödyllistä yksilölle, koulutusorganisaatioille, työnantajille ja koko yhteiskunnallemme.

Ennen kurssin aloittamista jokainen vartijaoppilas käy kurssin vetäjän kanssa henkilökohtaisen keskustelun, missä käydään läpi oppilaan aikaisempi kokemus ja osaaminen AHOT- käytännön mukaisesti.

Miksi näyttötutkinto kertoo oppimisesta? Eduskunta on vuonna 1998 säätänyt lain missä säädetään seuraavasti:

”Ammatillisella aikuiskoulutuksella tarkoitetaan tässä laissa ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia, näyttötutkintoina suoritettavia ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja samoin kuin niihin valmistavaa koulutusta sekä muuta kuin näyttötutkintoon valmistavaa ammatillista lisäkoulutusta” (Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 1998, 2-5).

4.3. Näytön henkilökohtaistaminen

4.3.1. Tutkinnon perusteet näyttöjen suunnittelun lähtökohtana

Opetushallituksen vahvistamat Vartijan ammattitutkinnon perusteet (DNO 44/011/2002) ovat näyttöjen suunnittelun lähtökohtana. Tutkinnon suorittamisen tavoista on lisäksi säädetty laissa Vartijan työn perusteet ja vartijan peruskurssi- osien osalta.

Keskeiset työmarkkinajärjestöt ja Opetushallitus allekirjoittivat syyskuussa 1994 sopimuksen, jonka perusteella ALVAR ryhtyi kolmikantaperiaatteen mukaisesti suunnittelemaan keskeisiin tekniikan sekä teknillisten palvelualojen tutkintoihin kansallisesti yhtenäistä näyttötutkintoaineistoa. Sopimuksessa ovat mukana mm. Suomen Ammattiliittojen keskusjärjestö, Teollisuus ja Työnantajat sekä Opetushallitus.

ALVAR:

1. Ohjaa alan ammattilaisia laatimaan valtakunnallisia, työelämälähtöisiä näyttötutkintoaineistoja yhteistyössä tutkintotoimikuntien kanssa, näiden ohjaamina ja hyväksyminä.
2. Yhdistää aineiston tekemiseen kunkin alan työelämän ja koulutuksen asiantuntijat
3. Seuraa jatkuvasti palautetta kehittääkseen aineistojen vastaavuutta ja rinnastettavuutta.
4. Toteuttaa projekteja.
5. Lisää näyttötutkintojärjestelmän tunnettuutta mm. työelämälle ja muille toimijoille.

Näytöt järjestetään aina ALVARissa suunniteltujen ja tutkintotoimikunnan hyväksymän näyttötutkintoaineiston avulla. Aineistossa on valmiiksi määriteltynä sellaiset käytännön työt, että ammattitaidon arviointikohteet ja kriteerit tulevat esiin.

Näyttötutkinto on hankkimistavasta riippumaton. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnossa vaaditun ammattitaidon näytöissä mahdollisuuksien mukaan.

Näytöt järjestetään tutkinnon suorittajan henkilökohtaisen näyttö- ja oppimissuunnitelman mukaan. Erityispiirteenä järjestämiseen vaikuttaa se, että Vartijan ammattitutkinnon suorittaminen perustuu lakisääteisiin määräyksiin. Tutkinnon pakollisten osien suoritus edellyttää opetuksessa läsnäoloa ja hyväksytyä ALVAR: in näyttötutkintoaineistoon perustuvien näyttöjen suorittamista. Tutkinnon suorittaja aloittaa näyttönsä Vartijan työn perusteet – osalla em. tavalla. Kun Vartijan työn perusteet – osa on suoritettu hyväksyttävästi, voi suorittaja osallistua Vartijan peruskurssi- osaan.

4.3.2. Suunnitteluvaiheen henkilökohtaistaminen

Näyttöjen järjestämisprosessiin liittyvät seuraavat toimenpiteet:

henkilökohtaisen näyttösuunnitelman teko ja päivittäminen koko näyttöprosessin ajan, yksilöohjaus koko prosessin ajan, ryhmäohjaus tutkinnon / tutkintojen osan suorittamiseen ja henkilökohtaisen näyttösuunnitelman tekeminen

Näyttötutkinnon suorittamisen ohjaus tapahtuu prosessimaisesti siten, että

henkilökohtaisen näyttösuunnitelman rakentaminen aloitetaan yhdessä tutkinnon /tutkinnon osan suorittajan kanssa hänen otettua yhteyttä tutkinnon järjestäjään.

Tutkintoon hakeutuvan aiemmin hankittu ammattitaito tunnustetaan muun muassa käyttämällä apuna työkalua, jossa tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukset on kirjoitettu auki. (www.osaan.fi, 2006)

Vastuukouluttaja keskustelee tutkinnon osan /osien vaatimuksista tutkinnon suorittajan kanssa hänen itsearviointinsa pohjalta ja he yhdessä päättävät siitä, onko tutkinnon suorittaja valmis suorittamaan näytön. Kun ilmenee, että tutkinnon suorittajalla on jo tarpeelliset tiedot ja taidot näyttöä ajatellen, hänet ohjataan suoraan näyttöön, edellyttäen, että Vartijan työn perusteet ja vartijan peruskurssi – osiot on hyväksyttävästi suoritettu. Muussa kuin omassa oppilaitoksessa suoritetusta hyväksytystä osasuorituksesta suorittajalta ja / tai ko. oppilaitoksesta pyydetään kopio osatutkintotodistuksesta.

Tutkinnon suorittaja laatii vastuu kouluttajan avustamana henkilökohtaisen näyttösuunnitelman, jossa hän kuvaa, miten hän osoittaa näytössä kuvatun tutkinnon perusteissa edellytetyn osaamisen, näin näytön osat ja niiden jakautuminen eri tehtäväosiin tarkentuvat. Poikkeuksen muodostavat vartijan työn perusteet ja vartijan peruskurssi- osiot, joissa on lakisääteinen pakollinen läsnäolo opetuksessa.

Suorittajalla on mahdollisuus vaikuttaa näyttöjen aikatauluun ja osien suoritusjärjestykseen. Näytöt suoraan työelämästä tai muista oppilaitoksista tuleville toteutetaan samalla tavalla kuin omassa valmistavassa koulutuksessa olevien näytöt.

Mikäli yhdessä arvioitu osaamisen taso ei riitä suoraan näytön suorittamiseen, suorittaja ohjataan valmistavaan koulutukseen, oppisopimuspaikan hankkimiseen tai

järjestetään valmistavaa koulutusta henkilökohtaisen oppimissuunnitelman mukaan esimerkiksi NOSTE rahoituksella omalle työpaikalle.

Noste-ohjelma on opetusministeriön rahoittama valtakunnallinen aikuisten koulutustason kohottamisohjelma. Ohjelman tavoitteena on tukea vailla ammatillista tutkintoa olevien aikuisten osaamisen kehittämistä ja ammatillisten tutkintojen suorittamista.

Ohjelma on tarkoitettu 30 - 59 -vuotiaille. Noste-opiskeluja voi suorittaa vuoden 2009 loppuun saakka.

4.3.3. Ohjausresurssit

Jokaiselle tutkinnon / tutkinnon osan suorittajalle on varattu sekä henkilökohtainen ohjausresurssi että ryhmäkohtainen ohjausresurssi. Tutkinnon suorittajalla on henkilökohtainen tutor kaikkien näytön osioiden osalta. Henkilökohtaista ohjausresurssia on varattu keskimäärin 3-4 h/ opiskelija ja ryhmäohjausta keskimäärin 1 ov. Ohjauksen merkitys korostuu alkuvaiheessa.

Ohjausta suorittavat pääsääntöisesti vastuukouluttaja ja muut nimetyt kouluttajat. Aikuisopistossa on käytettävissä myös ns. ohjaavia kouluttajia suorittajan tarpeen vaatiessa. Lisäksi koulutusyhtymässä on erityisopettaja, jota voidaan käyttää tukena esimerkiksi luki- tai oppimisvaikeuksien yhteydessä.

4.3.4. Näyttötutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen

Henkilökohtainen opiskeluohjelma (hops) on opiskelijan, koulutuksen järjestäjän ja työnantajan yhteinen opiskelijan opiskelua ohjaava asiakirja. Hopsin tarkoituksena on ohjata opiskelua ja opiskelijaa henkilökohtaisesti ja yksilöllisesti saavuttamaan omat tavoitteensa. Henkilökohtaisella ohjauksella tarkoitetaan sitä, että opiskelija ottaa opiskelun omaan hallintaansa ja sitoutuu tekemiinsä valintoihin. Itsearviointin osuus korostuu sekä opiskelijana että näytön suorittajana. Yksilöllisen ohjauksen avulla mahdollistetaan opiskelijan oma oppiminen henkilökohtaisten tavoitteiden mukaisesti. Henkilökohtainen opiskeluohjelma etenee prosessinomaisesti ja sitä tarkennetaan säännöllisin väliajoin yhdessä opiskelijan ja tutorin kanssa. Opiskeluohjelmaan

kirjataan opiskelijan aikaisemmat opinnot, työkokemus, erityistarpeet, opiskelijan omat tavoitteet sekä henkilökohtainen näyttösuunnitelma. Henkilökohtainen näyttösuunnitelma eli HENSU integroituu HOPSIIN.

HENSU / HOPS keskusteluissa selvitetään tutkinnon suorittajan ammatillisia valmiuksia peilaamalla niitä tutkinnon perusteisiin. Työssä oppimisen ja keskustelujen pohjalta tarkentuu henkilökohtaisen näyttösuunnitelman aikataulu. Näyttöajankohta suunnitellaan suorittajan kanssa henkilökohtaisen näyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Tutkinnon suorittamiseen liittyvät erityistarpeet ja lähtökohdat huomioidaan tutkintasuoritusten järjestelyissä. Asia harkitaan aina tapauskohtaisesti järjestäjän ja arvioijan toimesta ennen näyttötilaisuuden alkua. Tutkinnon suorittajan lukemiseen ja kirjoittamiseen liittyvät erityiset vaikeudet huomioidaan näyttöjen toteutuksessa. Erityisjärjestelyt eivät vaikuta arviointitulokseen eivätkä helpota ammattitaitovaatimuksia. Harkinnan mukaan voidaan antaa lisäaikaa tai hyväksyä suoritukseksi myös suullinen kuuleminen, mikäli suorittajalla on vaikea asteinen luki- ja /tai tekstin tuottamishäiriö.

Näyttöjen suunnittelussa tutkinnon suorittaja on keskeisin toimija. Näytön henkilökohtaistamisella pyritään tutkinnon suorittajan kannalta joustaviin ja tarkoituksenmukaisiin järjestelyihin. Näyttöjä on mahdollisuus suorittaa joustavasti ympäri vuoden ja tutkinnon suorittaja voi vaikuttaa näytön ajankohdan valintaan.

4.4. Näyttöympäristöt

4.4.1. Näyttöympäristöt

Näytöt suoritetaan pääsääntöisesti siinä ympäristössä, missä ALVAR: in tehtävät edellyttävät. Näyttöjen ajankohta sovitaan yksilöllisesti tutkinnon suorittajalle, arvioijille sekä näyttöpaikan tilanteeseen sopiviksi. Oma työpaikka ei voi olla näyttöpaikkana. Näyttöpaikat valitaan ja hyväksytään ALVAR – tehtävien kriteerien mukaan.

4.4.2. Yhteistyö työelämän kanssa

Oppilaitoksissa järjestettävissä näytöissä huolehditaan siitä, että työtehtävät vastaavat aidossa työympäristöissä olevia työtehtäviä kaikkine mahdollisine ongelmakohtineen. Työelämän edustajat osallistuivat näyttötehtävien järjestelyihin ja arviointiin ja he ovat osallistuneet arvioijakoulutukseen.

Näyttöjen järjestämisessä, kehittämisessä ja tiedottamisessa tehdään tiivistä yhteistyötä alan yritysten ja järjestöjen kanssa. Erityisesti työvoimakoulutuksen markkinoinnissa, rekrytoinnissa ja toteutuksessa ovat aina mukana alan yritykset.

4.5. Näyttöjen arviointi

4.5.1. Arvioijien ammattitaidon ylläpito

Kaikki arvioijaluettelossa mainitut arvioijat ovat suorittaneet ALVAR: in tai aikuisopiston järjestämän arvioijakoulutuksen. Arvioijakoulutuksen pituus on yhdestä päivästä kolmeen opintoviikkoon. Aikuisopisto on esimerkiksi järjestänyt kahden päivän kestoisen arvioijakoulutuksen marraskuussa 2006, jossa kouluttajat olivat ALVARista ja tutkintotoimikunnasta. Arvioijakoulutusta järjestetään säännöllisesti kaikille arvioijille yhteisenä koulutustapahtumana, jossa käsitellään uusia ja epäselviä asioita. Koulutuspäivillä tarkennetaan arviointikriteerejä, tulkintaongelmia, ja hylätyn näytön perusteluja. Koulutustapahtumat ovat myös hyvä foorumi kehittää näyttöjärjestelmää toimivaksi ja molempia osapuolia tyydyttäväksi kokonaisuudeksi.

Arvioijakoulutus järjestetään pääsääntöisesti pienryhmissä tai yksilöohjauksena aina silloin, kun on tarvetta uusille arvioitsijoille. Pääsääntöisesti tämä tapahtuu siinä vaiheessa aina silloin, kun on tarvetta uusille arvioitsijoille. Pääsääntöisesti tämä tapahtuu siinä vaiheessa kun toteuttamisvaiheen näyttösuunnitelma on laadittu ja vastaan tulee tilanne, että arvioitsija ei ole ennen osallistunut näytön arviointiin. Tällöin heidät perehdytetään näyttötutkintojärjestelmään, tutkinnon perusteisiin sekä arvioitsijan rooliin arviointitapahtumassa. Heille selvitetään myös kolmikanta -

arvioinnin periaatteet ja eri tahojen näkökulma arvioinnissa. Heidät perehdytetään tutkinnon osien tavoitteisiin, arviointiasteikkoon ja arviointilomakkeiden täyttämiseen. Heille selvitetään arviointikokouksen kulku ja arviointikeskustelussa läpikäytävät asiat. Kouluttaja - arvioitsija perehdytetään arviointipöytäkirjan täyttämiseen. Ensimmäisellä arviointikerralla pyritään siihen, että kaksi muuta arvioitsijaa olisivat kokeneita arvioitsijoita, joilta voi tarvittaessa kysyä neuvoa.

Tutkintovastaava perehdyttää arvioitsijat ennen näytön alkua kunkin näytön sisältöön ja tilanteisiin sekä mahdollisiin etukäteen ennakoitaviin ongelmiin. Arvioijat saavat oman lukukappaleen näyttötutkinnon osioista noin viikkoa ennen suorituspäivää, jolloin he voivat tutustua tehtävään. *Näyttöjen arvioijien koulutussuunnitelmasta* on yhteenveto alla olevassa taulukossa. Oppilaitoksen edustajana näytöissä on aina samat henkilöt, jolloin he päivittävät arvioitsijoiden tiedot siitä mitä uutta näyttöjärjestelmässä on tapahtunut.

Yhteenveto näyttöjen arvioijien koulutussuunnitelmasta:

Kohderyhmä	Tavoitteet	Sisällöt	Kouluttajat	Ajankohta
Uudet arvioijat	Tarvittavan osaamisen saavuttaminen arvioijana toimimiseen	Näyttötutkintojärjestelmä, tutkinnon perusteet ja sisällöt sekä arviointitapahtuma kokonaisuudessaan, arvioijan rooli	Vastuukouluttaja, kokeneet arvioijat. AEL /ALVAR: in kouluttajat	Ennen näyttötilannetta
Kokeneet arvioijat	Osaamisen ylläpito, näyttöjen kehittäminen	Ajankohtaiset asiat ja tarpeet, ongelmat, perustelut, lakimuutokset	ALVAR, tutkintotoimikunta, vastuukouluttaja	Vuosittain 1-2 päivää
Kokeneet arvioijat	NTM- tutkinnon saavuttaminen	NTM-tutkintoon määritellyt sisällöt	ALVAR	ryhmä syksy

4.5.2. Arvioijien valintakriteerit

Työntekijätahon arvioinniksi hyväksytään henkilöt, joilla on vähintään sama tutkintotaso suoritettuna kuin näytön suorittajalla on tavoitteena tai vastaavalta tutkintotasolta riittävä ammatillinen työkokemus. Työnantajatahon arvioijiksi hyväksytään henkilöt, joilla on riittävästi työnjohto- tai muuta vastaavaa kokemusta näytön suorittajan ammattialueelta.

Arvioijien valinnassa kiinnitetään huomiota seuraaviin asioihin

Hänellä tulee olla hyvä ammattitaito turvallisuusosalta, tutkinto tai pitkä työkokemus, hänen tulee olla kiinnostunut oman alansa kehityksestä sekä näyttöjen arvioinnista, hänen tulee pystyä antamaan palautetta tutkinnon suorittajalle. Pyritään käyttämään samoja, jo hyväksi arvioijiksi koettuja arvioitsijoita, mahdollisuuksien mukaan.

Uudet arvioijat, jotka on hankittu näyttötutkinnon järjestämissopimuksen allekirjoituksen jälkeen, ilmoitetaan tutkintotoimikunnalle hyväksymistä varten.

4.5.3. Arviointiaineiston kerääminen

Arviointitilanteessa arvioidaan käytännön työn tekemistä ALVAR: in kriteerien/ tehtävien perusteella. Arviointi perustuu kolmikantaperiaatteen mukaiseen arviointiin. Arviointiin osallistuvat työntekijäarvioitsija, työnantaja - arvioitsija sekä kouluttaja - arvioitsija. Opiskelija tekee kirjallisen itsearvioinnin ALVAR: in tehtäväaineistossa esitettyjen kriteerien perusteella.

Arvioinnissa pyritään kokonaisvaltaiseen ja monipuoliseen arviointiin, jossa näytön suorittajaa kannustetaan ja motivoidaan elinikäiseen oppimiseen.

Arviointimenetelminä ovat havainnointi, haastattelu, kysely, kirjalliset tehtävät, aikaisemmat dokumentoidut näytöt sekä itsearviointi.

Arvioinnissa käytetään ALVAR: in näyttötutkintoaineistossa olevia arviointilomakkeita. Lisäksi tukena käytetään tutkintojen perusteissa sekä näyttötutkintoaineistossa olevia arviointiohjeita.

Arviointitietoa keräävät ennalta sovitun työnjaon mukaan kaikkien osapuolten arvioijat. Arvioijat dokumentoivat suorittajan toimia näytön aikana. Näytön aikana voivat tarkentaa käsitystään suorittajan ammattitaidosta myös hänelle esitetyillä

työhön ja tutkinnon osaan liittyvillä suullisilla kysymyksillä. Arviointiaineiston palautelomakkeen täyttää arvioija ja suorittaja.

4.5.4. Arviointi ja arviointipäätöksen tekeminen

Arvioijat arvioivat näytön aikana suorittajan työskentelyä. Arviointitilanteessa arvioitsijat voivat keskustella tutkinnon suorittajan kanssa ja kysellä asioista, jotka heille on jäänyt epäselväksi. Arvioinnissa painotetaan sitä, miten tutkinnon suorittaja suoriutuu annetuista tehtävistä. Hänen tulee mahdollisissa ongelmatilanteissa osata hankkia tarvittava näyttö. Näytön jälkeen arvioidaan työskentelyn lopputuloksia.

Näytön jälkeen viipymättä, näytön antaja voi halutessaan tiedustella palautetta antamastaan näytöstä puhelimitse. Seuraavana arkipäivänä näytön jälkeen, näytönantajan aloitteesta, näytönarvioitsijat antavat henkilökohtaista palautetta suoritetusta näytöstä.

Näytön arvioijana ei voi toimia suorittajan oma sukulainen, valmistavan koulutuksen vastuupettaja, työpaikkaohjaaja tai suoranainen esimies (on jäävi). Vastuukouluttaja tai ko. osion kouluttaja ovat jäävejä arvioimaan tutkinnon suorittajaa näytössä. Tämä johtuu tutkinnon perusteista. Arvioijan ja tutkinnon suorittajan oma näkemys jääviydestä otetaan huomioon. Mikäli arvioitsijan jääviys tulee esille ennen näytön suorittamista, jäävi arvioitsija vaihdetaan toiseen arvioijaan.

Arvioijat vertaavat tutkinnon suorittajan osaamista tutkinnon perusteiden ammattiaitokriteereihin käyttäen apunaan arviointikaavaketta. Kukin arvioitsija kirjaa omat arviointinsa arviointikaavakkeisiin pohjautuen siihen mitä on itse näytön kuluessa nähnyt tai kuullut perustuen tutkinnon perusteisiin. Kukin arvioitsija jatkaa näytön seuraamista kunnes on itse varma omasta arviostaan.

Kun arvioitsijat ovat saaneet oman näkemyksensä näytön etenemisestä, he kokoontuvat yhteen ja keskustelevat keskenään näytön kulusta sekä siitä, onko näyttö hyväksytty tai hylätty. Tutkinnon suorittaja täyttää oman arviointikaavakkeensa ja arviointikokous alkaa tutkinnon suorittajan itse arvioinnilla, jonka jälkeen arvioitsijat kukin vuorollaan antavat oman arviointinsa. Rajatapauksissa hyvä itsearviointi voi

vaikuttaa myönteisesti arviointipäätökseen. Palautelomakkeet lähetetään ALVAR: iin heti näyttöjen jälkeen.

Tutkintoa ja tutkinnon osaa koskevan arviointipäätöksen tekevät kaikki kolmen osapuolta yhteisesti. Näytön jälkeen arvioijat pitävät arviointikokouksen. Mikäli arvioitsijalla on eri näkemys näytön hyväksymisestä, he keskustelevat keskenään tutkinnon perusteiden pohjalta ja päättävät yhdessä pöytäkirjaan merkittävän tuloksen. Mikäli näyttö on hylätty, on perustelut kirjattava selkeästi arviointipöytäkirjaan. Tutkinnon suorittajalle annetaan aina myös suullinen palaute näytön suorittamisesta. Arviointikokouksen päätteeksi kirjoitetaan arviointipöytäkirja, jonka kukin arvioitsija sekä tutkinnon suorittaja allekirjoittaa.

4.5.5. Näyttöjen täydentäminen ja uusiminen

Suorittaja voi uusia hylätyn näytön oppilaitoksen seuraavassa, sisällöllisesti vastaavassa näyttötilaisuudessa. Tutkinnon suorittaja voi täydentää näyttöään ALVARin ohjeiston ja näyttötutkintoaineiston pohjalta. Hylättyihin näyttöihin varataan yksi uusimismahdollisuus samalla rahoituksella. Seuraavien uusintojen maksut sovitaan kukin rahoittajan kanssa. Hylätyn näytön uusimisen ajankohta riippuu tutkinnon suorittajan ammattitaitovajeesta suhteessa tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukseen. Tutkinnon suorittaja täydentää ammattitaitoaan valmistavan koulutuksen opettajien ja / tai työpaikkaohjaajien ohjaamana tarkennetun henkilökohtaisen oppimissuunnitelman mukaisesti. Tutkinnon suorittajalle varataan riittävästi aikaa täydentää ammattitaitoaan ammattitaitovaatimusten mukaisesti ja tehdä uusi näyttösuunnitelma. Uusimisajankohta päätetään yhdessä tutkinnon suorittajan, arvioitsijoiden sekä kouluttajan kanssa.

4.5.6. Arvioinnin dokumentointi

Näyttöjen suorittamisesta syntyneet dokumentit arkistoidaan Keski - Pohjamaan aikuisopiston arkistointikäytännön mukaisesti. Tutkinnon suorittajan palautteet lähetetään ALVARiin. Dokumentoinnista vastaa tutkintovastaava ja arkistoinnista turvallisuusalan koulutussihteeri.

Arvioinnit dokumentoidaan ALVARin näyttötutkintoaineistojen arviointilomakkeisiin ja ALVARista saatavaan yhteenvetolomakkeeseen näyttöjen suoritusmääristä, näyttöihin osallistuneista sekä tutkintomaksujen tilityksestä. Yhteenvetolomake toimitetaan tutkintotoimikunnalle yhdessä oppilaitoksen edustajan allekirjoituksella varustettujen tutkintoa tai tutkinnon osaa koskevien todistusten kanssa. Tutkintotoimikunnan pyytäessä toimitetaan muita dokumentteja arvioinnin yhteenvetolomakkeen liitteeksi.

Arviointiin liittyvät asiakirjat, sekä mahdollisuuksien mukaan myös työn lopputulokset säilytetään mahdollista valitusta ja arvioinnin uusimista varten, vähintään kaksi kuukautta siitä eteenpäin, kun näytönsuorittaja on saanut tutkintotodistuksen. Todistuksen kopio säilytetään pysyvästi.

(Halonen 2007, 30 -37)

5. Laatu järjestelmä vartijakoulutuksessa

Voidaksemme hahmotella koulutusorganisaatioon sopivaa laatu järjestelmää, on kehitettävä myös siihen sopivaa laatuajattelua. Lähtökohtana ei voida pitää tavara- ja palvelutuotannon ajattelutapoja sellaisenaan, vaan on löydettävä vastaukset seuraaviin peruskysymyksiin:

1. Onko koulutus palvelutoimintaa ja millainen on sen laatu palvelutoimintana?
2. Millaisia ovat koulutuksen perusprosessit ja voiko niitä kuvata ja kontrolloida?
3. Onko mahdollista löytää koulutuksen laadulle, laatu järjestelmän pohjaksi, kelvollista yleispätevää määrittely lähtökohtaa?
4. Löytyykö laatu asiakastytyväisyydestä?

Koulutusorganisaatioiden toiminnan kehittämiseen ja laadun parantamiseen on näitä yritys sektorille tarkoitettuja laatu järjestelmiä käytetty 1980- luvulta saakka, mutta saavutetut tulokset ja kokemukset näistä toimenpiteistä ovat olleet kovin ristiriitaisia, jopa hämmentäviä. Makrotasolla laatu järjestelmän on todettu olevan hyödyllinen, mutta mikrotasolla on usein ollut vakavia toimintaan liittyviä häiriöitä, joiden ratkaisemiseen on todettu tarvitsevan runsaasti toimenpiteitä. Yhteenvetona saaduista kokemuksista voi todeta koulutusorganisaatioissa saaduksi positiivisia kokemuksia laatu järjestelmien tuomista prosessien selkeytymisistä. Samalla on kuitenkin koettu

byrokratian lisääntyneen ja kentän ja/tai johdon sitoutumisen olevan puutteellista. Positiivisia kokemuksia löytyy erityisesti insinöörikoulutuksesta. (Karjalainen 2005, 9-10)

ISO 9000 - järjestelmän toimivuutta on tutkittu seikkaperäisesti kolmessa eri koulutusorganisaatiossa. Tärkeänä laatujärjestelmän toimeenpanossa pidettiin ihmisten suostuttelemista muutokseen ja uudelleenlaiseen ajatteluun. Sitoutumisen järjestelmään tulisi olla aitoa ymmärrykseen perustuvaa.

Tutkimuksessa havaittiin myös eri toimijaryhmien mielikuvien laatujärjestelmästä ja sen toimivuudesta koulutusorganisaatiossa olevan kovin eriäviä. Johdon ja kentän näkemykset olivat yleensä toisistaan poikkeavia. Myös vastuuhenkilöiden ja rivitoimijoiden näkemykset olivat erilaiset. Yhteisen merkitysmaailman ja todellisen sitoutumisen saavuttaminen nähdään vaikeana laatujärjestelmästä riippumatta.

Vartijankoulutusorganisaation, joka käyttää laadunhallintajärjestelmää, on osoitettava kykynsä toistuvasti tuottaa asiakkaiden ja soveltuvan lainsäädännön asettamat vaatimukset. Sen on lisäksi saavutettava asiakkaidensa tyytyväisyys, käyttämällä tehokkaasti järjestelmää, joka sisältää prosessit jatkuvaan parantamiseen ja vaatimusten täyttämiseen. Organisaation tulee luoda, dokumentoida ja toteuttaa sekä ylläpitää ja jatkuvasti parantaa laadunhallintajärjestelmänsä standardivaatimusten mukaan. Soveltaakseen laatujärjestelmää organisaation tehtävänä on:

- järjestelmän tarvitsemien prosessien tunnistaminen ja niiden soveltaminen läpi organisaation
- prosessien keskinäisen järjestyksen määrittäminen ja vuorovaikutussuhteet
- tarvittavien kriteerien määrittäminen ja menetelmät prosessien tehokkaalle toiminnalle ja hallinnalle
- tarvittavien resurssien ja tietojen saatavuuden varmistaminen prosessien toiminnan ja valvonnan tukemiseksi
- prosessien valvominen, mittaus ja analysointi
- tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen, suunniteltujen tulosten saavuttamiseksi ja laadun jatkuvaksi parantamiseksi.

Vartijankoulutusorganisaatioiden perustehtävänä makrotasolla on tuottaa vartijan ammattitutkinnon hyväksyttävästi suorittaneita vartijoita.

6. Tutkimus

6.1. Tutkimuksen suorittaminen

Tutkimus tehtiin kyselynä Aktiva - Instituutin (Lappeenranta) ja Keskipohjanmaan Ammattikurssikeskuksen (Kokkola) vartijan ammattitutkinto oppilaille ja kyseisten kurssien opettajille. Kyselyyn vastausprosentti oli 100 %. Kyselyyn vastanneita oppilaita oli 20 ja opettajia 5.

6.2. Kyselylomake

Näyttötutkintojen ja valmistavan koulutuksen vastaavuus työelämän vaatimuksiin
(Vartijan ammattitutkinto)

1. Onko palveluksessasi vartijan ammattitutkinnon suorittaneita vartijoita?
2. Kuinka suuri heidän osuutensa on koko henkilöstöstä?
3. Mitä hyötyä vartijaan ammattitutkinnon suorittamisesta on mielestäsi työntekijälle?
5. Mitä hyötyä vartijaan ammattitutkinnon suorittamisesta on mielestäsi työnantajalle?
5. Onko vartijan ammattitutkinnon suorittanut mielestäsi ammattilaisempi kuin tutkintoa suorittamaton?
6. Miten kehittäisit näyttötutkintoja?
6. Kiinnitätkö työnantajana huomiota vartijan ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa henkilön saamiin arvosanoihin?
8. Miten kehittäisit näyttötutkintoa?
9. Onko näyttötutkinto tarpeellinen turvallisuusalalla?
10. Haluaisitko osallistua näyttötutkintotehtävien laatimiseen?

<i>Vastaajan taustatiedot</i>	
Ikä:	sukupuoli:
Vartijan ammattitutkinnon suoritusajankohta:	
Nykyinen työpaikka:	
Nykyiset työtehtävät:	
Esimiesasema: kyllä/ei	
Kuinka kauan olet työskennellyt nykyisissä tehtävissä?	
Valmistava koulutus	
Vastasiko koulutuksen sisältö odotuksiasi: kyllä/ei	
Jos ei, mitä olisit halunnut olevan toisin koulutuksessa?	
Kuinka hyvin koulutus antoi kokonaisuudessaan valmiuksia näyttötutkintoa varten?	
Kuinka hyvin koulutus antoi kokonaisuudessaan valmiuksia työelämää varten?	
Oliko valmistavasta koulutuksesta etua näyttötutkintoa varten?	
Oliko koulutuksessa jotain ristiriitaisuuksia käytännön työelämän kanssa, jos oli mitä?	
<i>Näyttötutkinnot</i>	
Kuinka hyvin näyttötutkinnot toimivat mielestäsi vartijan ammattitaidon mittareina?	
Miten kehittäisit näyttötutkintoa?	
Mitä hyötyä sinulle oli vartijan ammattitutkinnon suorittamisesta?	
Tähän voit antaa muuta palautetta	

7. Opiskelijoiden vastaukset

Kyselylomaketutkimus suoritettiin Lappeenrannan ja Kokkolan aikuiskoulutuskeskuksessa, vartijan ammattitutkintoon johtavalla kurssilla.

Vastaajan taustatiedot

Ikä 18 - 47

Vartijan ammattitutkinnon suoritusajankohta 2009 – 2010

Nykyinen työpaikka:

Kokkolan ja Lappeenrannan seudun paikalliset, valtakunnalliset ja monikansalliset yritykset edustettuna

Nykyiset työtehtävät:

Kaikki alan työtehtävät on edustettuna

Esimiesasema: ei

Kaikki olivat alan suoritustehtävissä. Kaikki ovat työskennelleet väliaikaisen vartijan tehtävässä ennen tätä koulutusta. Muutama tekee vartijan työn ohessa toista tai jopa kolmatta ammattia. Eli em. henkilö toimii vartijana viikossa vain pari päivää, yleensä viikonloppuisin.

Kuinka kauan olet työskennellyt nykyisissä tehtävissä?

1 – 7 vuotta, muutamalla vuosia välissä ja sitten palasivat takaisin vartijan ammattiin.

Lomakkeen täytti kirjallisesti kaikki kurssilaiset eli saavutettiin vastaus % 100.

Kurssilaisia yhteensä 25 henkilöä joista 4 naista. Seuraavassa ovat analysoidut vastaukset.

1. Mitä hyötyä vartijaan ammattitutkinnon suorittamisesta on mielestäsi työntekijälle?

Ammattitaidon ja -tiedon sekä osaamisen varmistaminen. Hieman parempi palkka ja voi kantaa univormussaan tutkinnon suorittajan merkkiä, olkapäällä polettia jossa A- hopeanvärinen kirjain.

Mahdollisuutta nousta urallaan esimiestehtäviin arvostettiin. Jatko-opintomahdollisuudet tärkeitä.

2. Mitä hyötyä vartijaan ammattitutkinnon suorittamisesta on mielestäsi työnantajalle?

Työn laatu parempaa, voidaan antaa vaativampia tehtäviä ja joustavuus sekä tilanne äly vaihtuvissa työtilanteissa. Valmius vaativimpiin ja esimiestehtäviin, jatko-opintomahdollisuus? Osa imagoa ja brandya eli hyvin koulutetut työntekijät.

Onko vartijan ammattitutkinnon suorittanut mielestäsi ammattilaisempi kuin tutkintoa suorittamaton?

Kyllä, tutkinnon suorittajalla parempi tieto-taito taso, voidaan sijoittaa vaativiin tehtäviin ja ammattimaisempi työote.

3. Miten kehittäisit näyttötutkintoja?

Tietojen ja taitojen päivityksen kautta. Jatkona voisi olla ylläpito- ja täydennyskoulutusta.

Määräaikaiset kokeet, vaihteluna 1 – 3 vuotta. Esimerkiksi ensiapu ja pelastustaidot pitäisi päivittää vuosittain. Kuntotestaus vuosittain. NET- tietotaidot eli verkko-opetusta enemmän.

4. Kiinnitätkö työnantajana huomiota vartijan ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa henkilön saamiin arvosanoihin?

Kyllä osittain, eli vartiointin perusteet osion osaaminen työtehtävissä oli olennaisinta.

7. Onko näyttötutkinto tarpeellinen turvallisuusalalla?

Kyllä. Tulevaisuudessa on yhä enemmän tarpeellinen. Parantaa huomattavasti valmiuksia vaativimpiin tehtäviin.

6. Kuinka hyvin koulutus antoi kokonaisuudessaan valmiuksia näyttötutkintoa varten?

Hyvin, perusasiat hallitaan

7. Onko koulutuksessa jotain ristiriitaisuuksia käytännön työelämän kanssa, jos oli mitä?

Ei. Koulutus tulee aina hieman myöhässä työelämässä, pahimmat tapaukset työelämästä yllättäen. Vartijat voivat tietämättömyyttään työssään rikkoa lainsäädäntöä. Esim. vartijan käyttämä ajoneuvo ei voi, työtehtävästä riippumatta, missään tilanteessa rikkoa liikennesääntöjä.

8. *Kuinka hyvin näyttötutkinnot toimivat mielestäsi vartijan ammattitaidon mittareina?*

Hyvin, vaikka aina löytyy kehitettävää.

Ovat hieman liian perinteisiä ja vanhan aikaisia.

9. *Mitä hyötyä sinulle oli vartijan ammattitutkinnon suorittamisesta?*

Osaaminen lisääntyi kokonaisvaltaisesti ja palkka nousi.

Ongelmana on alan alipalkkaus ja sitä kautta aliarvostus, vaikka kouluttautumista vaaditaan. Ylimääräisen ja vapaaehtoisen eli oma- aloitteisen oppimisen riittämätön tukeminen.

Jatko-opinnot ovat mahdollisia.

10. *Tähän voit antaa muuta palautetta*

On seurattava alan tapahtumia ulkomailla ja otettava sieltä mallia toimintaharjoituksiin, kuten aseelliset arvokuljetusryöstöt.

Muutama vastaaja suunnittelee hakeutuvansa alan jatkokoulutukseen kuten tradenomi- turvallisuushallinto.

Muutama vastaaja suunnittelee hakeutuvansa palo-pelastusalalle, poliisin ja puolustusvoimain sekä vankeinhoidon palvelukseen.

Vastauksista heijastuu alan työvoiman vaihtuvuus eli yli 10 vuotta alalla toimineet ovat harvinaisia (alle 10 %).

Tulisi järjestää lisää käytännön sovellutuksia ja tilanneharjoituksia vaihtelevissa ympäristöissä kuten liikenneasemat, tunnelit ja tehdaskiinteistöt.

Täydennys-, jatko- ja lisäkoulutusta tulisi olla vuosittain. Kuntotestaus vuosittain.

Tärkeimpien osaamisalueiden osaamisen säilyminen vuosittain testattava

Selvä ja kaikkia työnantajia sitova päätös: montako euroa enemmän maksetaan tutkinnon suorittaneelle. Valtakunnallinen palkkalinjaus.

Parantaa mahdollisuuksia yrittäjyyteen.

Näytön arvioitsijoiden jatkuva, elinikäinen oppiminen, eli jatko-, täydennys- ja lisäkoulutus. Oppilaitos tukee koulutusta. Arvioitsijoiden palkkiot olisi saatava kohdalleen. Oppilaitos valmistautuu toteuttamaan.

Yhteistyötä turvallisuusalan valvontakeskuksen kanssa toivottiin.

Osa koulutuksesta voidaan toteuttaa yhteistyössä eri oppilaitosten kanssa.

Verkko ja etä- opiskelua olisi kehitettävä. Opetusmateriaalia olisi saatava verkkoon.

8. Tutkimuksen jäsentely

Hyvä laatujärjestelmä perustuu eri toimijoiden yhteistyöhön sekä toiminnan kehittämiseen tähtäävään arviointiin ja hyvien käytäntöjen tunnistamiseen ja levittämiseen toiminnan joka tasolla). Tukipalveluiden tehtävänä on edistää ydintoimintojen onnistumista ja kehittämistä. Hyvällä johtamisella ja toiminnanohjauksella huolehditaan toiminnan strategisesta suunnittelusta, vartijan koulutuksen tavoitteiden asettamisesta sekä tavoitteissa onnistumisen seuraamisesta. Ydintoiminnot, tukipalvelut, johtaminen, toiminnanohjaus ja laatujärjestelmä eivät ole erillisiä, vaan ne muodostavat kokonaisuuden. Laatujärjestelmän tehtävä on tuottaa tietoa toiminnanohjauksen ja johtamisen tueksi.

Kyselyn vastauksista voidaan vetää johtopäätös, että laatujärjestelmän käyttöönotto parantaisi monessa suhteessa vartijan koulutusta. Ennen kaikkea laatujärjestelmän avulla toteutettu koulutus ja käytäntöjen selkeyttäminen ja yhdenmukaistaminen sekä jatkuva laadunparantamisen tavoite antavat paremman pohjan vartijan ansiotason nousulle, mikä oli monelle haastateltavalle huomionarvoinen seikka. Laatustandardi parantaa myös vartijan ammattitaidon uskottavuutta työnantajalle sekä loppuasiakkaalle eli vartiointipalveluja tarvitsevalle yritykselle.

Tutkimuksestamme saatujen tulosten ja teorian perusteella toteamme seuraavien laatustandardien olevan käyttökelpoisimpia pyrittäessä nostamaan vartijankoulutuksen laatutasoa ja helpottamaan arviointia:

8.1. ISO 9001:2008

ISO 9001:2008 – laatustandardi on ainut standardi jota voidaan käyttää myös kolmannen osapuolen(ulkopuolisen laitoksen) suorittamaan sertifiointiin. Yksistään

edellä mainittu seikka puoltaa sen ottamista käyttöön perustavana laadunhallintamenetelmänä. Standardia käytetään arvioitaessa organisaation kykyä täyttää asiakkaiden vaatimukset sekä tuotetta koskevat lakisääteiset vaatimukset. Standardin avulla pyritään jatkuvasti parantamaan asiakastyytyväisyyttä. Standardissa on viisi kohtaa, joissa määritellään toiminnot, joita on tarpeen tarkastella järjestelmää sovellettaessa:

1. Laadunhallintajärjestelmää ja dokumentointia koskevat yleiset vaatimukset
2. Johdon vastuu, kohteet, politiikka, tavoitteet ja suunnittelu
3. Resurssien hallinta ja kohdentaminen
4. Tuotteen toteuttaminen ja prosessien hallinta
5. Mittaus, seuranta, analysointi ja parantaminen

Standardin mukaan ”tuote” koskee myös palveluita, prosessin materiaaleja, laitteistoja ja ohjelmistoja, jotka on tarkoitettu asiakasta varten tai jota asiakas pyytää. ”Tuote” vartijan koulutuksessa on hyväksyttävästi näyttötutkinnon suorittanut ”vartijakokelas”.

8.2. IWA 2:2003

IWA 2:2003 laatustandardi on koulutussektorille laadittu opastus ISO 9001:2008 -standardin soveltamiseen. IWA- standardi ei lisää, muuta eikä modifioi alkuperäistä ISO 9001:2008 - standardia, vaan pyrkii selventämään standardin käyttöä koulutusosalalle kohdittain. Standardi soveltuu erinomaisesti myös vartijankoulutuksen laadun parantamiseen. Standardia ei voi tässä esittää tämän yksityiskohtaisemmin, koska IWA 2:2003 - standardi sekä sen lisäys IWA 2: 2007- standardi ovat: ”International Organization for Standardization” – yrityksen omaisuutta ja kauppatavaraa. Standardin julkinen julkaisu edes osittain rikkoo tekijänoikeuslakia.

9. Loppuyhteenveto

Yksityinen turvallisuustoimiala modifioituu yhteiskunnan muutosten mukaan.

Vartiointityöhön kuuluu jatkuva työpaikkakoulutus. Vartijat ovat alati jatko-, lisä-, ylläpito- ja täydennyskoulutuksessa.

(Halonen 2006, 23- 26)

Tällä hetkellä julkisen sektorin supistuessa ja väestön ikääntyessä yksityiselle turvallisuusosalalle siirtyy sinne ennen kuulumattomia töitä kuten poliisi-, palo-, pelastus-, sosiaali- ja terveystoimesta. Tästä esimerkkinä ovat mm. yksityiset palvelutalot, joiden turvallisuus yöaikaan on vartiointiliikkeen vastuulla.

Laatustandardi on suunta tulevaisuuteen. Laatustandardin käyttöönoton jälkeen paineet toimialan yleiseen ansiotason nousuun kasvaa. Useassa maassa, kuten Yhdysvallat ja Sveitsi, yksityisen turvallisuusalan ansiotaso on jo ohittanut julkisen turvallisuusviranomaisen kuten poliisin ansiotason.

(Button 2002, 177)

Olemme tutustuneet useisiin alan oppilaitosten Opetussuunnitelmiin. Voimassa olevat opetussuunnitelmat eivät sisällä mitään viitteitä laatujärjestelmäajatteluun.

Kehityshankkeemme on harppaus eteenpäin tavoitellessa kattavampaa opetussuunnitelmaa, missä laatu on myös huomioitu. Vanhat opetussuunnitelmat ovat mielestämme konservatiivisia. Esityksemme on transformaalinen, postmoderni, innovatiivinen ja visionäärinen ehdotus opetussuunnitelman kehittämiseen.

Koulutuksen kehittämishankkeemme lopputuloksena voidaan todeta, että ISO 9001:2008 - ja IWA 2:2003 – laatustandardien käyttöönotto parantaa vartijan ammatin yleistä arvostusta työnantajien ja loppuasiakkaiden taholla. Laatustandardin mukaisen koulutuksen käyneen vartijan on helpompi perustella työnantajalleen muita suurempia palkkavaatimuksiaan. Kun ensimmäinen sertifioitu vartijakoulu ilmestyy

markkinoille, on se omalla esimerkillään pakottamassa myös muita alan opetuslaitoksia hakemaan itselleen laatusertifiointia, mikä yhteiskunnallisesti ajatellen parantaa yleisesti sekä vartijoiden ammattitaitoa että ammatin yleistä arvostusta. Pallo on alan oppilaitoksilla.

10. Lähteet

Aapio, L. 2008. Ammattina Turvallisuus, WSOY

Asko Karjalainen, Koulutuksen laatujärjestelmän perusteet, Oulun yliopisto, 2005

Button M., 2002. Private policing. Willian Publishing Culmcott House. UK.

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi, 2001

Halonen, A. 2007. Vartijan näyttötutkinnon kehittäminen. Hämeen ammattikorkeakoulu. Näyttötutkintomestari-kurssi. Opinnäytetyö.

Halonen, A. 2006. Vartiointiliiketoiminnan kansainvälistyminen. Poliisiammattikorkeakoulu. Poliisipäällystötutkinto nro 8. Opinnäytetyö.

Hoffren, H. Vartijan koulutusohjelma ja turvallisuusvalvojan koulutusohjelma. 2001. Hämeenlinna

Kerttula, T. 2002. Vartijan perustietoa. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Niemelä, Pauli ; Kraav, Inger ; Rusanen, Timo ; Vornanen, Riitta ; Väisänen, Raija. Turvattomuus sukupolvittain Suomessa ja Virossa. 1997.

Perustuslaki 2000 -komitea on mietintö. 2000. Eduskunnan julkaisuja. Helsinki.

Suomen standardisoimisliitto SFS ry, Helsinki, Internet – sivut, 2009

Virta S., 2001. Poliisi, turvallisuusyhteistyö ja turvallisuusverkotot. Tampereen yliopisto. Hallintotieteen laitos. Turvallisuushallinto. Tampereen Yliopistopaino Oy: Juvenes Print.

Wright, A. 1997. Public service quality: lessons not learned. Total Quality Management

www.osaan.fi, 2006, Internet-sivut

Yritysturvallisuus EK Oy 2008, Yritysturvallisuus DVD